

**Strateginen arvoa tuottava vai
pakotettu hankinta –**

Vaikuttavuusperusteiset hankinnat

Terveys- ja talouspäivät

Helsinki 28.8.24

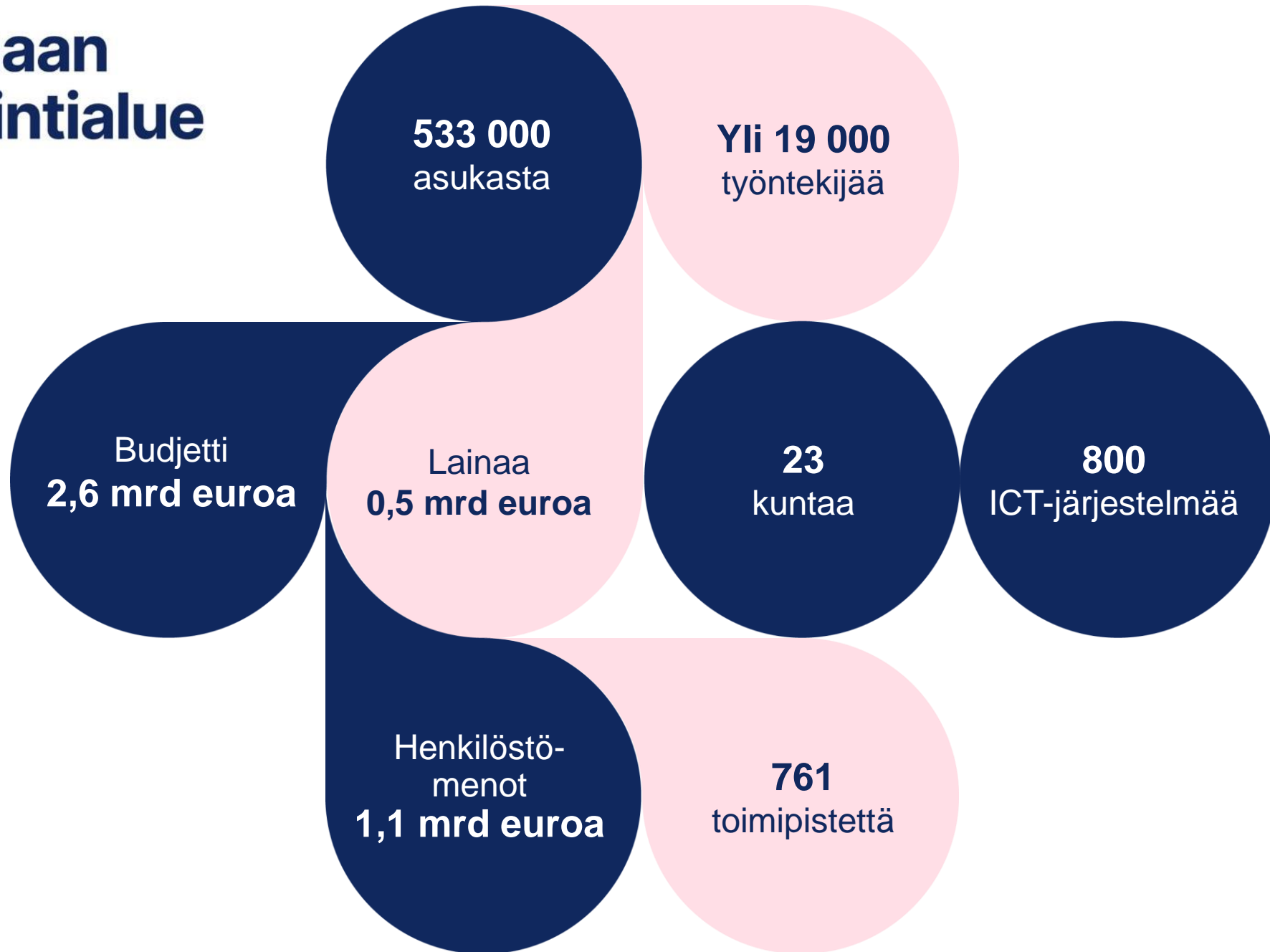
Anniina Tirronen

Hankintajohtaja

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Pirkanmaan hyvinvointialue

STRATEGIA 2025

Sinun hyvinvointisi on yhteinen tehtävämme, olemme sinua varten.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Tärkeintä on
ihminen

Yhdenvertaiset,
ennaltaehkäisevät
ja vaikuttavat
palvelut

ARVOT:
Ihmisläheisyys
Arvostus
Rohkeus
Vastuullisuus
Luottamus

Hyvinvoivat
työntekijät

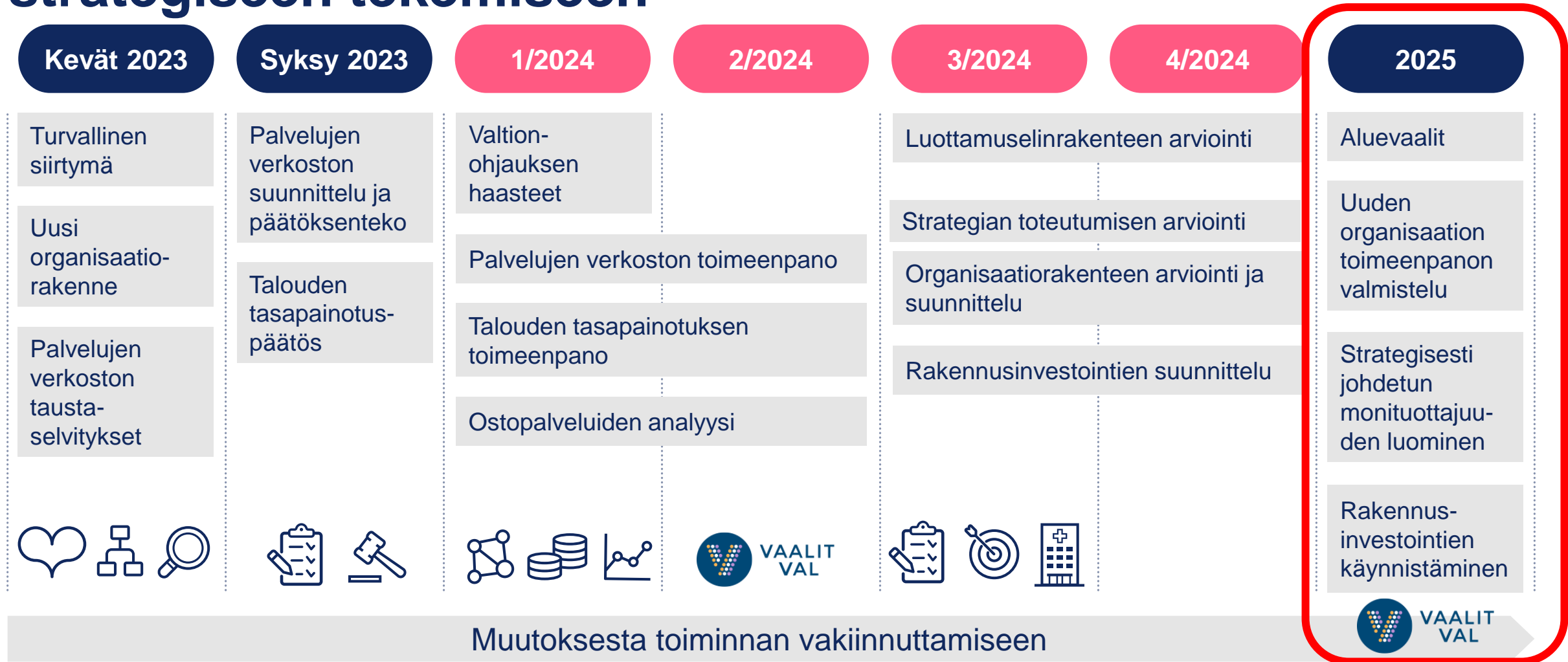

Yhdessä
yhteentoimiva
hyvinvointialue

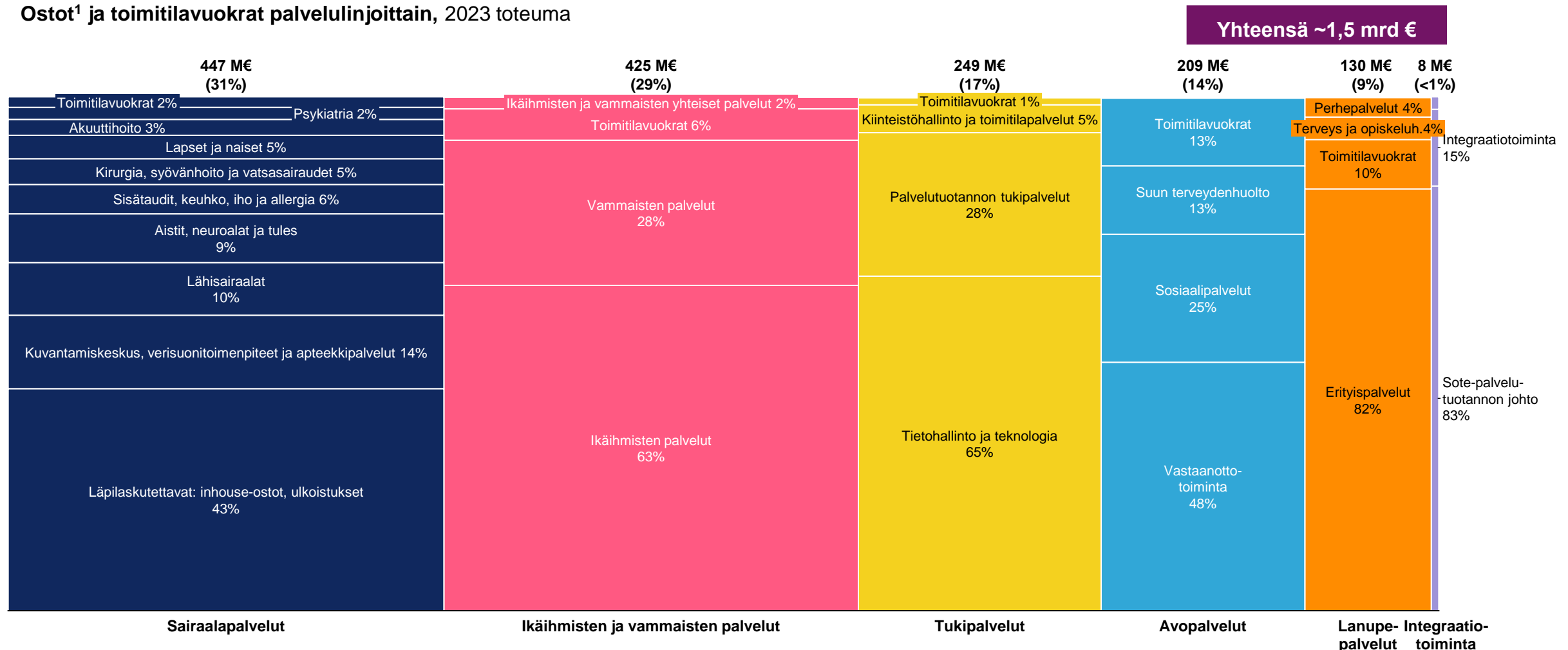
VISIO:
Pirkanmaalaiset
ovat ylpeitä
hyvinvointialueensa
palveluista ja
suosittelevat niitä

Muutoksesta toiminnan vakiinnuttamiseen, pakotetusta strategiseen tekemiseen

Pirhan ostot ja vuokrat viime vuonna olivat n. 1,5 miljardia euroa

Ostot¹ ja toimitilavuokrat palvelulinjoittain, 2023 toteuma

Strategian toimeenpano-ohjelman tavoitteita

2.6 Strategisesti hyödynnetty ja arvoperusteinen monituottajuus

- ✓ Rakennamme sisäistä osaamista tuotantotapa-analyysien tekemiseen sekä lisäämme kustannustietoisuutta päätöksenteon eri tasoilla
- ✓ Yhtenäistämme hankintakriteeristöt sekä kategorisoimme ja priorisoimme nykyiset ja tulevat hankinnat hyödyntäen hyvinvointialueen mittakaavaetuja
- ✓ Luomme omalle tuotannolle ja ostopalveluille yhteiset läpinäkyvät mittarit, kriteerit, tuotteistukset ja palvelukuvaukset sekä rakennamme kannustinmallit eri tuottajien väliseen vertaiskehittämiseen
- ✓ Kehitämme tulosperusteista hankintaa ja rakennamme kumppanuuksia yritysten ja järjestöjen kanssa sekä laajennamme järjestökentän osaamista koko hyvinvointialueelle
- ✓ Luomme tietojohdamisen mallin, jonka pohjalta tehdään päätöksiä ostoista ja johdetaan järjestämistä

Mika on tuotantotapa-analyysi?

Tuotantotapa-analyysi on sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen työkalu. Se kokoaa yhteen tietoa palvelutuotannon nykytilasta sekä tulevaisuuden ennakoituista kehityskuluista ja muutosvoimista.

Tuotantotapa-analyysiin koostetaan mahdollisimman vertailukelpoista tietoa eri tuotantotavoista palvelujen järjestämiseen liittyvän päätöksenteon tueksi. Tiedon pohjalta määritellään johtopäätöksiä ja toimenpidesuosituksia tulevaisuuden tuotantotapavalintojen ja kehittämistoimenpiteiden tueksi.

Hyvinvointialueen hankintatoiminnan kehittämisen painopisteet hankinta- ohjelmassa

Hankinnoilla tavoiteltavien päämäärien saavuttamista edistävät toimintatavat tai ominaisuudet, joiden kehittämiseen panostetaan

Johtaminen ja hankintataidot

Tähtäämme strategisesti johdettuun hankintatoimintaan ja panostamme hankintaosaamiseen

Tietoperustaisuus ja järjestelmien tuki

Rakennamme tietoon perustuvaa hankintatoimintaa ja kyvykkyyttä analytiikan hyödyntämiseen

Vastuullisuus ja riskienhallinta

Riskienhallinta ja vastuullisuuden edistäminen tuodaan osaksi toimintaamme läpi hankintaprosessin

Markkinatuntemus

Kasvatamme markkinatuntemusta ja kyvykkyyttä markkinavaikutusten arviointiin ja innovatiivisiin hankintoihin

Kohti seuraavaa valtuustokautta Pirha on rakentamassa strategista monituottajuusmallia, joka toimii tasapainoisesti täydentäen omaa tuotantoa

Lähtökohdat

Pirha on aloittanut toimintansa; järjestämisvastuun siirrosta 1,5 v.

Kokonaisuutta on lähdetty välittömästi uudistamaan, toimintaympäristö haastava

Pirhalla on huomattava 1,5 mrd.€ ostopalvelujen ja in-house yhtiöiden kokonaisuus

Onnistumisia haetaan kaikilta osa-alueilta, myös ostopalveluista

Nyt

Ostopalveluiden kustannusten nousu Pirhassa on ollut paikoin hallitsematonta

Kestävä talous edellyttää välittömiä toimenpiteitä itse tuotetuissa ja ostetuissa palveluissa

Pirhan monituottajuusmalli on historiallista perintöä, joka uudistetaan hyvinvointialueelle sopivaksi

Kyseessä on merkittävä kokonaisuus, joka kytkeytyy myös seuraavaan strategiakauteen

Tavoitetila

Strateginen monituottajuusmalli on luotu, hyvin johdettu ja toimii tasapainoisesti täydentäen omaa tuotantoa

Tavoiteltavia vaikutuksia ovat:

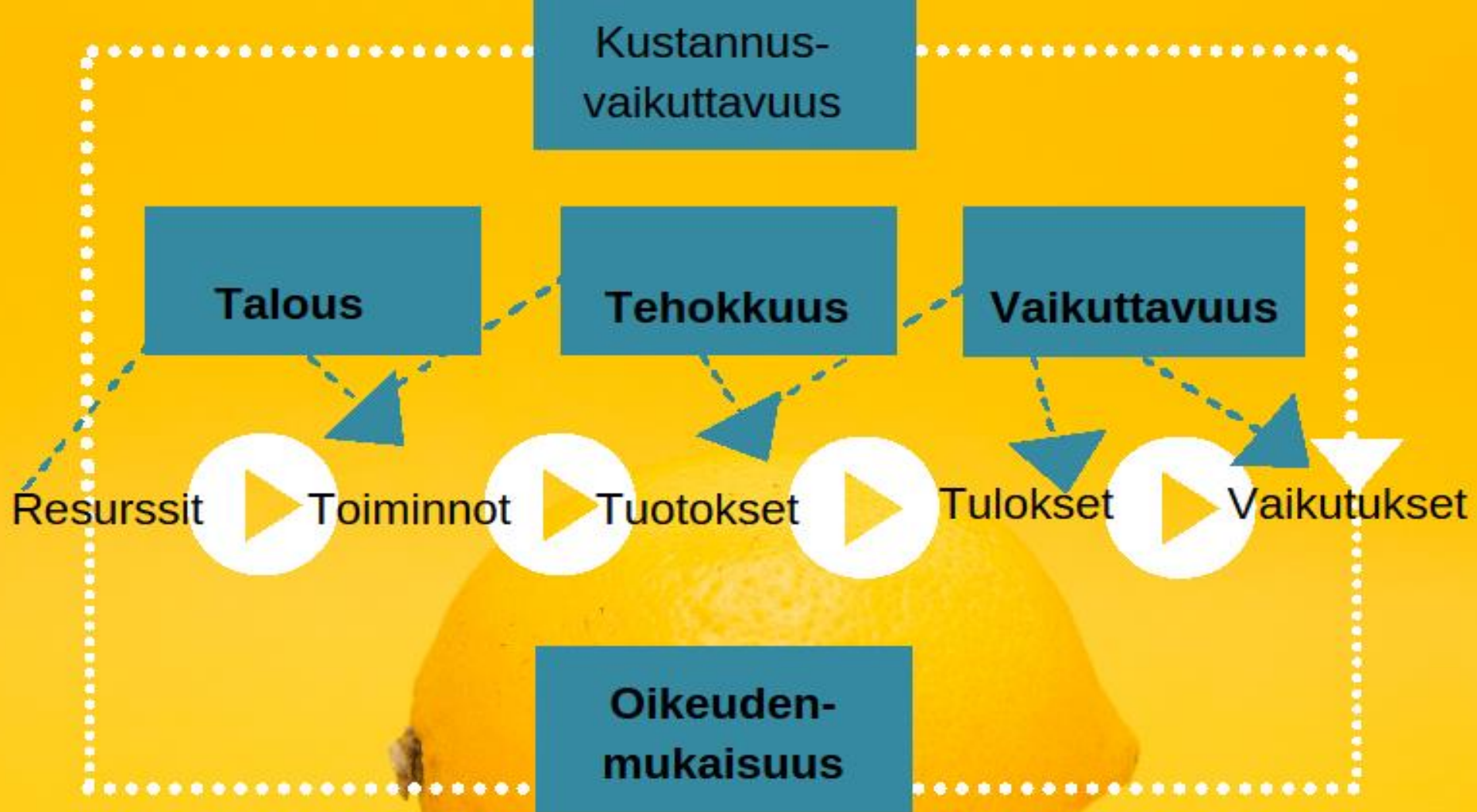
- Pirha on vahva palveluiden järjestäjä
- Ostopalveluiden kustannuskasvu on taittunut ja hallittua
- Pirhan ostovoima ja skaalaedut edistävät kustannustehokkaita hankintoja
- Tuloksekkaat in-house yhtiöt ja vahvistunut tuotantorakenne

Vaikuttavuusperusteiset hankinnat

- Tuloperusteinen palvelujen järjestäminen ja hankinta (outcomes-based commissioning, OBC). Lyhennettä OBC käytetään myös termistä outcome-based contracting.
- Suomessa jokseenkin vakiintuneemmin käytetään termiä vaikuttavat tai vaikuttavuusperusteiset hankinnat ja vaikuttavuusperusteista palvelujen järjestämisestä ja johtamista.
- Arvoperusteinen tai arvopohjainen palvelujen järjestäminen ja hankinta on myös tuloperusteisen palvelujen järjestämiselle ja hankinnalle läheinen käsite, samoin vaikuttavuusinvestointi (social impact bond, SIB) ja suoritusperusteisuus, kuten suoritusperusteiset sopimukset (performance-based contracts).

Tulosperusteisen palvelujen järjestämisen sykli, synteesi eri tulosperusteisen järjestämisen sykleistä (Tirronen & Rannisto 2016, 172).

Tuloksellisuuden eri elementit 4 E:n mallin mukaan (BEAM Exchange 2019; DFID 2011). Tarkemmat tiedot: [Hyvinvointia hankkimassa: Tulosperusteinen palvelujen järjestäminen julkisella sektorilla \(tuni.fi\)](https://tuni.fi/hyvinvointia-hankkimassa-tulosperusteinen-palvelujen-jarjestaminen-julkisella-sektorilla)

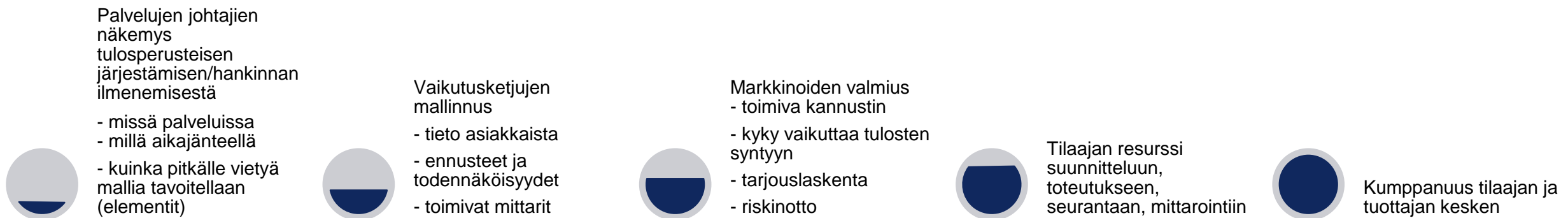
Tulosperusteinen palvelujen järjestäminen

- Tulosperusteinen palvelujen järjestäminen on vahvistunut Suomessa 2010-luvulla, ja sen tavoitteena on kansalaisten hyvinvoinnin lisääminen yhteiskunnan eri tahojen avulla.
- Julkisella sektorilla ei haluta hankkia tai tuottaa enää vain suoritteita, kuten käyntejä tai tunteja, vaan **palvelujen järjestämisellä tavoitellaan hyvinvoinnin lisäämistä ja laajemmin julkista hyötyä.**
 - > Tulosperusteinen palvelujen järjestäminen vastaa tähän haasteeseen tavoitellen kokonaisuonnistumista eli **tuloksellisuutta**, jonka voidaan nähdä koostuvan **taloudellisuudesta, tehokkuudesta, vaikuttavuudesta ja oikeudenmukaisuudesta.**
- Kyseessä on palvelujen järjestämisen muutos, jolla on huomattava vaikutus hallintoon ja johtamiseen. Se muuttaa hankkivan yksikön, palveluntarjoajien ja palvelujen käyttäjien rooleja.

Vaikuttavuusperusteisen hankinnan elementit

Vaikuttavuusperusteisen hankinnan edellytykset

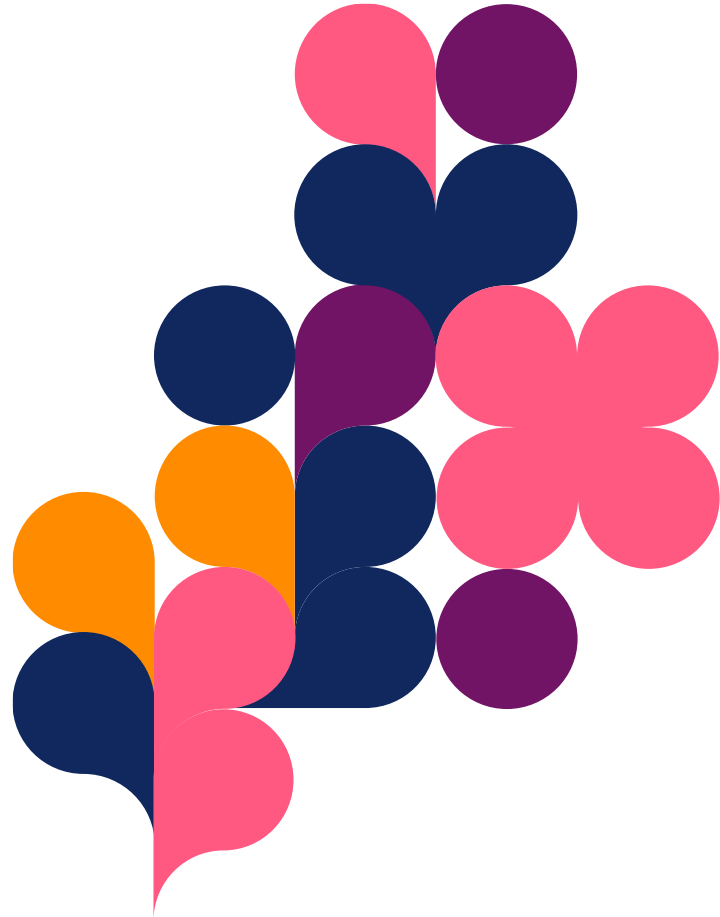

Hyväksytyt geneeriset laatumittarit, Pirha

Näkökulma	Selite	Mittari	Tavoite (2024)
Asiakaskokemus	Asiakaskokemuksen väittämät	NPS	Mittaus käytössä 55 %:ssa palveluista ja NPS vähintään 55
Prosessit ja saatavuus	Hoitoon ja palveluun pääsyn lakisääteiset määräajat toteutuvat	Esh ja pth hoitotakuu Odotusaika ympärivuorokautiseen palveluasumiseen Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen Pelastustoimen palvelutasopäätöksen toteutuminen	100%
Turvallisuus	Asiakkaalle ja potilaalle haittaa aiheuttaneiden tapahtumien väheneminen	Asiakkaalle ja potilaalle haittaa aiheuttaneiden tapahtumien ilmoitusten osuus kaikista asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuneista ilmoituksista	Haittaa aiheuttaneiden tapahtumien ilmoitusten osuus kaikista ilmoituksista laskee vuoteen 2023 verrattuna
Henkilöstö	Suositteluhaluus	eNPS	
Omavalvonta		Omavalvontasuunnitelmien julkaiseminen ja päivittäminen	100%

Palvelun laatua kuvaavat mittarit

Mitä mitataan?	Käytettävä mittari	Toteutus/seuranta	Bonus?
Asiakkaiden siirtyminen kevyempiin palveluihin - Kohdennetaan ympärivuorokautiseen asumiseen	Toteutuneet siirtymät	Asiakaskohtaisesti 6kk seurantajaksolla Tietolähde: PSOP/SATJ	kyllä
Asiakaskokemus - Kaikki asiakkaat	NPS	12 kk välein Tilaa toteuttaa	ei
Asiakkaat ovat oikeassa palvelussa - Kohdennetaan ympärivuorokautiseen asumiseen	Yöaikaisen tuen käyttö Palveluntuottajalla käytössä valitsemansa toimintakyky- ja elämänlaatumittari	Palveluntuottajan raportointi	ei
Asiakkaiden osallisuuden edistäminen	Osallistuminen yksikön sisällä tapahtuvaan toimintaan/yksikön ulkopuoliseen toimintaan	Palveluntuottajan raportointi	ei

Yhteystiedot

Anniina Tirronen
Hankintajohtaja
Strateginen ohjaus ja järjestäminen
anniina.tirronen@pirha.fi
[@ATirronen](https://www.instagram.com/ATirronen)
[pirha.fi](https://www.pirha.fi)

